

Venøs blodprøvetaking

Innledning

For å sikre kvaliteten på analyseresultatet, er det avgjørende at prøvematerialet er fremskaffet på en korrekt måte. Samtidig skal både pasient- og prøvetakers sikkerhet ivaretas. Alle laboratorieprøver skal behandles som potensielt smittefarlige.

Utstyr

- Butterfly (veneprevetakingssett) med sikkerhetsutstyr
- RegenLab vakumrør med separasjonsgel og antikoagulant
- Stasebånd
- Bomull
- Plaster
- Avfallsbeholder til stikkende/skjærende avfall
- Stativ til oppbevaring av prøverør
- Ev. hansker
- Ved behov: Lokalbedøvelse, varmepute/hanske med varmt vann

Prosedyre

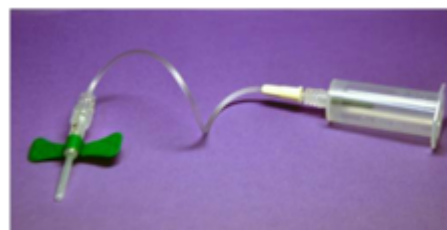
Forberedelser:

- Ta hensyn til forhold som kan påvirke analysesvaret (gjelder bl.a. faste, diettrestriksjoner, fysisk aktivitet, medikament med mer).
- Unngå prøvetaking fra:
  - Samme ekstremitet som det pågår intravenøs infusjon
  - Områder med ødem og/eller hematom
  - Områder med arrvev etter brannskade/kirurgi
  - Ved mastektomi (kirurgisk fjerning av et bryst), bør motsatt arm benyttes til prøvetaking
  - Arm med fistel

Prøvetaking:

- Forbered pasienten på prøvetakingen
- Sørg for at pasienten sitter godt med armen hvilende mot stødig underlag
- Identifiser pasienten
- Be pasienten oppgi navn og fødselsnummer
- Stram stasebåndet og lokaliser vener før stasen løses opp igjen
- Stram stasen på nytt, stasebånd bør slettes på kortest mulig, og ikke over et minutt.
- Ved bruk av butterfly: Hold kanylen i «vingene» og før nålen inn i venens retning
- Vakuumsrør føres inn i kanyleholderen.
- Løsne på stasebåndet straks røret fylles med blod.
- Fyll rørene til angitt nivåmerke.
- Vend alle rør 5–10 ganger umiddelbart etter fylling og sett rørene i stativ/sentrifuge. Fjern siste røret fra holderen før kanylen trekkes ut
- Hold en bomull/kompress løst over stikkstedet og trekk kanylen ut. Trykk godt mot venen straks kanylen er tatt ut.
- Sjekk at blødningen har stanset. Sett plaster stramt over bomull/kompress.
- Ta av hansker. Utfør håndhygiene.
- Merk glassene mens pasienter er tilstede

Butterfly har en slange festet til kanylen. Blodet renner gjennom slangen til røret. Vakuemet i røret gjør at røret trekker til seg en bestemt mengde blod. Når det første røret fylles, vil slangen "stjele" noe av vakuemet slik at røret ikke fylles til nivåmerket.

Tips

Ved å tape butterflyen fast til pasientens arm, ligger kanylen stødig i venen under prøvetakingen.

Feilkilder

<u>Ved prøvetaking</u>	<u>Ved prøvematerialet</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Prøve tatt av feil pasient • Ufullstendig eller feil merking av rør • Feil type prøvetakingsrør • Ufullstendig fylling av rør • Ufullstendig blanding av rør • Utstyr utgått på dato • Langvarig bruk av stasebånd • Pasienten pumper med hånden	<ul style="list-style-type: none"> • Koagel i prøven • Rør med feil tilsetning • Hemolyse • Feil oppbevaringstemperatur • For lang oppbevaringstid • Overføring av prøvemateriale fra ett rør til et annet • Feil forsendelsestemperatur. OBS. Varm sommer/kald vinter

Utstyr du trenger:

Desinfeksjonsmiddel

Regenkit / Accessorierkit

- Butterfly nål med npåleholder
- Glass m/separasjonsgel og antikoagulant
- 5ml sprøyte med luer lock

Stasebånd

Tupfer og tape

Injeksjonstørk

Avfallsbeholder

Eventuelt hansker og stativ til rør

